

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.6.11.2026.AK

Pani
Dorota Waliszak
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Głowackiego 4
58-100 Świdnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 30 marca 2026 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, 20 kwietnia 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Dorota Waliszak zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS w Świdnicy od dnia 1 listopada 2020 r.
Zakres kontroli	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 17 lutego 2026 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ² , 2. § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ³ Plan kontroli na I półrocze 2026 r. (PNK-K.430.2.2025.TS) zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r., ze zm.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od dnia 17 lutego 2026 r. do dnia 17 marca 2026 r.
Kontrolerzy	1. Agnieszka Kukuryka-Szymuś – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.43.2026.AK z dnia 19 stycznia 2026 r., 2. Krzysztof Jakubowski – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.44.2026.AK z dnia 19 stycznia 2026 r. 3. Anna Skrzyńska – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.45.2026.AK z dnia 19 stycznia 2026 r.

(dowód: akta kontroli, str. 11-14)

¹ dalej „Ośrodek” lub „GOPS”

² t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm., dalej „ustawa o pomocy społecznej” lub „ustawa”

³ t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1065, dalej „rozporządzenie w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Dorota Waliszak – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone w jednostce podlegającej kontroli w dniach 17 i 18 lutego 2026 r. na podstawie dokumentacji zawartej w teczkach osób, które ubiegały się o świadczenia z pomocy społecznej i które korzystały z tych świadczeń w okresie objętym kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy Panią Dorotę Waliszak. Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 22.

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 16, 16a, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka (pkt 1),
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Kierownik GOPS w Świdnicy na podstawie Upoważnienia Nr 67/2020 Wójta Gminy Świdnica z dnia 2 listopada 2020 r. wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia

prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 i 15 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśniła Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15).

Ustalono również, że Gmina Świdnica nie prowadzi mieszkań treningowych lub wspomaganych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Brak mieszkania treningowego lub wspomaganego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Zgodnie z informacją Kierownika GOPS, procedowane jest zawarcie porozumienia międzygminnego w sprawie zapewnienia dostępu do mieszkań treningowych/wspomaganych funkcjonujących na terenie Gminy Strzegom dla mieszkańców Gminy Świdnica. Obecnie Gmina Świdnica oczekuje na podjęcie stosownej Uchwały przez Radę Gminy Strzegom, która będzie podstawą do zawarcia stosownego porozumienia.

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób wymagających opieki (pkt 3),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Świdnica nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 2a i 3b ustawy dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2), organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a) oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśniła Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków/zainteresowania taką formą pomocy.

⁴ t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1461, ze zm.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie opracował i nie realizował projektów socjalnych (pkt 3a) ustawy.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 6, 9 i 10 ustawy, dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przepisów wydanych na podstawie art. 107 ust. 1 tej ustawy (pkt 8)
- nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśniła Kierownik GOPS, w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o udzielenie pomocy w tej formie.

Gmina Świdnica nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy), ale 4 mieszkańców Gminy w 2025 r. i 1 mieszkaniec w 2026 r. uczestniczyło w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy prowadzonego przez Powiat Świdnicki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W kontrolowanym okresie Kierownik GOPS w Świdnicy nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz obywateli. Osoby potrzebujące pomocy w tym zakresie umawiano z prawnikami w Punkcie Porad Prawnych, działającym w Urzędzie Gminy w Świdnicy lub do radcy prawnego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Świdnicy. Klientom Ośrodka wsparcia w tym zakresie udzielali również pracownicy socjalni GOPS. (art. 110 ust. 5 ustawy).

W okresie objętym kontrolą, Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, ale pracownicy socjalni kontaktowali się z klientami udzielając im niezbędnych porad i wskazówek. Udostępniali też druki konieczne do uzyskania orzeczenia. Ponadto, gdy czas oczekiwania na uzyskanie orzeczenia znacznie się wydłuża, występowali o przyspieszenie komisji lekarskiej (art. 110 ust. 6 ustawy).

Kierownik GOPS w Świdnicy składała Radzie Gminy w Świdnicy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiała potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

W okresie objętym kontrolą, do 17.02.2026 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy udzielił (tylko w 2025 r.) pomocy 1 obywatelowi Ukrainy na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵.

Osoba zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS w Świdnicy spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych, wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych, wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

Na dzień 31.12.2025 r. oraz na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świdnicy zatrudnionych było 5 pracowników socjalnych w wymiarze 5 etatów, którzy otrzymywali dodatek do wynagrodzenia wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej w wysokości 400,00 zł. Dodatek, o którym wyżej mowa nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁶. W aktach osobowych pracowników socjalnych Ośrodka znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie tego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Świdnica zamieszkałą na dzień 31.12.2025 r. przez 17 448 mieszkańców, w tym 139 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. Na dzień 17.02.2026 r. Gmina liczyła 17 428 mieszkańców, z których pracą socjalną objęte były 73 rodziny i osoby samotnie gospodarujące.

Na dzień 31.12.2025 r. oraz na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świdnicy zatrudnionych było 5 pracowników socjalnych w łącznym wymiarze 5 etatów, którzy świadczyli pracę socjalną i przeprowadzali rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki w łącznym wymiarze 5 etatów, w związku z czym otrzymywali dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy na dzień 31.12.2025 r. i na dzień kontroli spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 337 ze zm., dalej „specustawa”

⁶ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1773

W zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich stwierdzono, że:

1. W sprawdzonej sprawie nr 1 (B.G.) realizację usług przyznanych decyzją Nr 107/1/25/2025 z dnia 9.01.2025 r., odebraną przez Stronę w dniu 21.01.2025 r. oraz Nr 957/443/2026 z dnia 2.01.2026 r., odebraną w dniu 2.02.2026 r. rozpoczęto przed dniem doręczenia decyzji.

Decyzja administracyjna aby weszła do obrotu prawnego musi zostać doręczona stronie lub ogłoszona stronie. Decyzja niedoręczona i nieogłoszona traktowana jest jako akt pozorny, który nie leży w sferze prawa i nie wywołuje żadnych skutków prawnych. Tym samym nie może być przedmiotem odwołania ani wniosku, np. o jej uzupełnienie lub też sprostowanie. Nie wiąże żadnej ze stron postępowania administracyjnego. Dlatego też znaczącym jest, aby była doręczona stronie niezwłocznie po jej wydaniu i przed terminem, albo najpóźniej w dniu terminu (przy nadaniu jej rygoru natychmiastowej wykonalności) zdarzenia, w odniesieniu do którego stanowi o prawach i obowiązkach strony. Wyjątkiem od tej zasady może być sytuacja w której szczególne przepisy prawa dopuszczają taką możliwość, np. gdy przyznanie pomocy następuje w oparciu o art. 50a ustawy o pomocy społecznej, co nie miało miejsca w poddanej kontroli sprawie. Kwestie doręczenia i odbioru decyzji regulują przepisy art. 39 i następane ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷, które nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące.

Zaznaczyć należy również, że właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Ponadto zgodnie z treścią art. 110 § 1. k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

2. W sprawie nr 1 (B.G) w podstawie prawnej decyzji Nr 957/443/2026 z dnia 2.01.2026 r. przyznającej usługi opiekuńcze na okres od 2.01.2026 r. do 31.12.2026 r. i jednocześnie ustalającej odpłatność strony za te usługi powołano Uchwałę Nr XCII/908/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 14 marca 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, za usługi sąsiedzkie oraz w sprawie określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, która nie określa kosztu 1 godziny usługi opiekuńczej w 2026 r. Zgodnie z treścią § 2 pkt 2 ww. Uchwały koszt jednej godziny usługi – 20,00 zł, określony w decyzji administracyjnej obowiązywał w 2025 r.

Zgodnie z treścią art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Rada Gminy Świdnica podjęła taką Uchwałę, ale wskazane w niej koszty jednej godziny usługi opiekuńczej odnosiły się tylko i wyłącznie do kosztu w 2024 r. i w 2025 r. Tym samym, mając na uwadze treść § 2 ww. Uchwały w brzmieniu „*Oplata za 1 godzinę usług opiekuńczych (...) wynosi: 1) 15.00 zł w 2024 r., 2) 20.00 zł w 2025 r.*” można stwierdzić, że na dzień wydania decyzji

⁷ t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 161, dalej „k.p.a.”

(2.01.2026 r.) powstała luka prawna, bowiem akt prawa miejscowego nie określa kosztu 1 godziny usługi opiekuńczej obowiązującego w 2026 r., czy też od 2026 r. W świetle powołanych okoliczności organ właściwy, w dacie wydania decyzji nie miał podstawy, w oparciu o którą mógłby w sposób niebudzący wątpliwości, prawidłowo ustalić wysokość odpłatności za 1 godzinę usługi opiekuńczej. Powyższe ma szczególne znaczenie w odniesieniu do określonej w art. 6 k.p.a. zasady praworządności oraz w art. 8 k.p.a. zasady zaufania do władzy publicznej. Pierwszy z przywołanych przepisów prawa wskazuje, że organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, drugi zaś stanowi, że organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania (§ 1) oraz, że bez uzasadnionej przyczyny nie odstępują od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym (§ 2).

3. W sprawdzonej sprawie nr 2 (D.W.), zakończonej decyzją Nr 598/29/2025 z dnia 1.07.2025 r., błędnie ustalono dochód osoby samotnie gospodarującej. W miesiącu czerwcu 2025 r. zostało wypłacone wyrównanie emerytury. Kwota ta nie została doliczona do dochodu. Wyrównanie świadczenia emerytalnego stanowi dochód należny za określony okres, który – zgodnie z art. 8 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej – powinien być uwzględniany w dochodzie osoby przez okres, za który przysługiwał. Przywołany przepis prawa stanowi, że w przypadku uzyskania jednorazowo dochodu należnego za dany okres, kwotę tego dochodu uwzględnia się w dochodzie osoby lub rodziny przez okres, za który uzyskano ten dochód. W związku z powyższym zasadne było rozliczanie tego rodzaju dochodów proporcjonalnie na okres, którego dotyczą, przy ustalaniu wysokości świadczeń z pomocy społecznej.
4. W sprawie nr 1 (B.G) i sprawie nr 2 (D.W) zakończonych decyzją administracyjną Nr 107/1/25/2025 z dnia 9.01.2025 r. i Nr 178/29/2025 z dnia 24.01.2025 r. stwierdzono, iż w rozstrzygnięciu decyzji, w części zatytułowanej „Plan odpłatności za usługi opiekuńcze”, organ szczegółowo określił wysokość odpłatności za kolejne miesiące realizacji usług, wskazując konkretne kwoty do zapłaty oraz terminy ich uiszczenia na rachunek bankowy GOPS. Jednocześnie ustalono, że strona nie korzystała faktycznie ze wszystkich przyznanych godzin usług opiekuńczych w poszczególnych miesiącach (Pani B.D. w sierpniu 2025 r., a Pani D.W. w lutym, maju, lipcu i listopadzie 2025 r.). Pomimo tego, organ nie dokonał zmiany wydanych decyzji w zakresie wysokości odpłatności, co skutkowało utrzymaniem obowiązku ponoszenia opłat w pierwotnie ustalonej wysokości, niezależnie od rzeczywistego zakresu wykorzystanych świadczeń.

W odniesieniu do przywołanej wyżej nieprawidłowości stwierdzić należy, że organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Powyższe wynika z normy określonej w art. 110 k.p.a. Z chwilą zaistnienia okoliczności, które mają wpływ na realizację obowiązku określonego w decyzji organ winien podjąć czynności zmierzające do zmiany lub uchylenia decyzji o czym zobowiązany treścią art. 61 § 4 k.p.a. winien zawiadomić Stronę. Zgodnie z art. 14 ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025, poz. 1691). Kwestie zmiany i uchylenia decyzji reguluje treść art. 155 i 163 k.p.a. Pierwszy z przepisów prawa stanowi, że decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony (...), drugi zaś stanowi, że organ administracji publicznej może uchylić lub zmienić decyzję, na mocy której strona nabyła prawo, także

w innych przypadkach oraz na innych zasadach niż określone w niniejszym rozdziale, o ile przewidują to przepisy szczególne.

W zakresie realizacji zadań dotyczących dożywiania dzieci stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 1 (A.C.) w dokumentacji dołączonej do decyzji administracyjnej o Nr 150/13/2025 z dnia 13.01.2025 r. znajdowało się zaświadczenie o dochodzie z tytułu zatrudnienia, które nie zawierało wskazania miesiąca, z którego ustalono dochód. W dokumentacji nie było także oświadczenia Strony, z którego wynikałoby powyższe.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób. Tym samym sytuacja dochodowa rodziny powinna być ustalona z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub z miesiąca złożenia wniosku, w przypadku utraty dochodu na podstawie dokumentu, o którym mowa w art. 107 ust. 5b pkt 7 ustawy. Przywołany przepis prawa stanowi, że sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się na podstawie (...) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, kosztów uzyskania przychodu, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe. W oparciu o wyżej przywołane przepisy prawa stwierdzić należy, że wysokość otrzymywanych dochodów osób/rodzin powinna być ustalona w sposób niebudzący żadnych wątpliwości zarówno w zakresie ich wysokości, okresu obowiązywania oraz odliczeń katalogowanych w art. 8 ust. 3 ustawy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 1 (M.K.), w związku ze zmianą sytuacji dochodowej strony polegającej na otrzymaniu świadczenia emerytalnego, organ wszczął postępowanie administracyjne. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania nie miało formy przewidzianej w przepisach k.p.a. W szczególności dokument nie zawierał wskazania podstawy wszczęcia postępowania, a także nie odniesiono się do art. 10 k.p.a., dotyczącego zapewnienia stronie czynnego udziału w każdym stadium postępowania. W treści zawiadomienia brak było również informacji o możliwości wypowiedzenia się przez stronę co do zebranych dowodów i materiałów.
2. W aktach ww. sprawy brak było również potwierdzenia doręczenia przedmiotowego zawiadomienia stronie, w szczególności brak zwrotnego potwierdzenia odbioru lub innego dowodu skutecznego doręczenia pisma.

O wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie, o czym stanowi art. 61 § 4 k.p.a. Właściwe doręczenie zawiadomienia ma kluczowe znaczenie w toku prowadzonego postępowania na uprawnienia strony. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Zgodnie z brzmieniem art. 39 k.p.a. organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej „adresem do doręczeń elektronicznych”, chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu (§ 1). W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem:

1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (§ 2). W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma:

1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 *objaśnienie pojęć ustawowych* pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1640), albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (§ 3). Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia (art. 46 § 1 k.p.a.). Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

3. W sprawie nr 3 (K.K.) z uwagi na brak możliwości nawiązania kontaktu ze stroną organ skierował wezwanie do osobistego stawiennictwa w celu ustalenia terminu przeprowadzenia aktualizacji wywiadu środowiskowego. Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także w sytuacji zmiany danych zawartych w wywiadzie środowiskowym, sporządza się aktualizację wywiadu. Aktualizację wywiadu sporządza się również w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy, mimo braku zmiany danych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Należy jednak wskazać, iż skierowane pismo miało charakter zwykłego pisma i nie spełniało wymogów formalnych przewidzianych dla wezwania określonych w art. 54 k.p.a. W szczególności w jego podstawie pominięto elementy obligatoryjny wezwania, tj. wskazania podstawy wezwania jak i pouczenie o skutkach niestawiennictwa.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 3 (K.G) dotyczącej przyznania zasiłku celowego specjalnego decyzję administracyjną nr 177/31/2025 z dnia 23.01.2025 r. doręczono Stronie bez wskazania daty jej doręczenia.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono, że:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach rozpoczęto realizację usług przyznanych decyzją administracyjną przed jej doręczeniem, tj.:

- w sprawie nr 1 (S.R.) – decyzja 252/67/2025 z dnia 31.01.2025 r. została doręczona stronie w dniu 18.02.2025 r., jej realizacja rozpoczęła się w dniu 3.02.2025 r., a decyzja 109/46/2026 z dnia 2.02.2026 r. została doręczona stronie w dniu 4.02.2026 r., jej realizacja rozpoczęła się w dniu 2.02.2026 r.;

- w sprawie nr 2 (E.B.) – decyzja 376/128/2025 z dnia 26.03.2025 r. została doręczona stronie w dniu 18.04.2025 r., jej realizacja rozpoczęła się w dniu 1.04.2025 r.

W odniesieniu do wyżej opisanej nieprawidłowości, analogicznie jak w sprawach usług opiekuńczych, wskazać należy, że decyzja administracyjna aby weszła do obrotu prawnego musi zostać doręczona stronie lub ogłoszona stronie. Decyzja niedoręczona i nieogłoszona traktowana jest jako akt pozorny, który nie leży w sferze prawa i nie wywołuje żadnych skutków prawnych. Tym samym nie może być przedmiotem odwołania ani wniosku, np. o jej uzupełnienie lub też sprostowanie. Nie wiąże żadnej ze stron postępowania administracyjnego. Dlatego też znaczącym jest, aby była doręczona stronie niezwłocznie po jej wydaniu i przed terminem, albo najpóźniej w dniu terminu (przy nadaniu jej rygoru natychmiastowej wykonalności) zdarzenia, w odniesieniu do którego stanowi o prawach i obowiązkach strony. Wyjątkiem od tej zasady może być sytuacja w której szczególne przepisy prawa dopuszczają taką możliwość, np. gdy przyznanie pomocy następuje w oparciu o art. 50a ustawy o pomocy społecznej, co nie miało miejsca w poddanych kontroli sprawach. Kwestie doręczenia i odbioru decyzji regulują przepisy art. 39 i następane k.p.a., które nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące.

Zaznaczyć należy również, że właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Ponadto zgodnie z treścią art. 110 § 1. k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

2. W sprawie nr 2 (E.B.) w pkt 3 rozstrzygnięcia decyzji administracyjnej ustalono, że strona będzie ponosić odpłatność za zrealizowane usługi opiekuńcze w wysokości (po częściowym zwolnieniu z odpłatności) 50 % ustalonego kosztu 1 godziny usługi, w sytuacji gdy przy posiadanym dochodzie z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku na jednego członka rodziny w wysokości 2 719,25 zł, zgodnie z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Polityki

Spółecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych⁸ strona powinna ponosić odpłatność w wysokości 25% i ewentualnie być częściowo zwolniona, tj. zgodnie z wnioskiem 50% ustalonej odpłatności. Ustalona przez Ośrodek kwota odpłatności, tj. po dokonanych zwolnieniu - 50% pełnej godziny usługi opiekuńczej będzie, zgodnie z aktualizacją wywiadu środowiskowego część IV z dnia 4.09.2025 r. prawidłowa od września 2025 r. Przywołany przepis prawa stanowi, że wskaźnik odpłatności w procentach ustalony od ceny specjalistycznej usługi za 1 godzinę zegarową dla osoby w rodzinie, przy dochodzie przypadającym na osobę w rodzinie w przedziale „powyżej 250% do 300%” wynosi 25%. Zaznaczyć należy, że minimalny poziom dochodu, od którego jest obliczana wysokość odpłatności, odpowiada aktualnie obowiązującemu kryterium dochodowemu osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy, tj. kwocie 1010 zł, o czym stanowi § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielenia pomocy w formie zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 2 (K.K.) i nr 3 (B.K.) w podstawie prawnej decyzji przyznającej, odpowiednio, zasiłek celowy z przeznaczeniem na remont/odbudowę budynku gospodarczego i zasiłek celowy z przeznaczeniem na remont/odbudowę budynku/lokalu mieszkalnego, obok upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy powołano upoważnienie do wydawania przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy decyzji o przyznaniu i wypłacie zasiłku powodziowego na podstawie art. 5 ust. 6a ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi. Ponadto w sprawie nr (K.K.) w uzasadnieniu wydanej decyzji dotyczącej pomocy na remont/odbudowę budynku gospodarczego odnoszono się do budynku mieszkalnego (wniosku o zasiłek na remont/odbudowę budynku mieszkalnego, kwoty zasiłku na odbudowę budynku mieszkalnego - 200 tys. zł oraz 1 procentu zniszczeń/uszkodzeń w wysokości 2 tys. zł).

W odniesieniu do powyżej opisanej nieprawidłowości wskazać należy, że art. 107 § 1 k.p.a. określa, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się, m. in. podstawa prawna oraz uzasadnienie faktyczne i prawne decyzji administracyjnej. Pierwszy z wymienionych elementów powinien zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego i prawa procesowego oraz aktów normatywnych o charakterze wewnętrznym. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

Drugi z przywołanych elementów – uzasadnienie winno wyjaśniać podstawę prawną decyzji. Dlatego też należy przywoływać w nim treść przepisów prawa, które legły u podstaw wydania decyzji, w tym treść obowiązujących w dacie wydania decyzji, publikowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji *„Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków budżetu państwa z części 85 – Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerw celowych na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej oraz w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących poszkodowanych w wyniku powodzi*

⁸ Dz. U. z 2024 r., poz. 816, dalej „rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych”

we wrześniu 2024 r.”⁹, którym w świetle art. 18 ust. 1 pkt 4 oraz art. 110 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej należy przypisać rangę ustaleń, które Wojewoda Dolnośląski przekazał gminom. W dacie wydania niniejszych decyzji ośrodki pomocy społecznej zobowiązane były do stosowania Zasad zatwierdzonych, z up. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Podsekretarza Stanu Wiesława Leśniakiewicza w dniu 18 października 2024 r., ze zm.

Powyższe służy temu, aby Strona dowiedziała się dlaczego z prawnego punktu widzenia zapadło takie, a nie inne rozstrzygnięcie organu. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno być sformułowane ze szczególną dbałością o poprawność zawartych w nim danych, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji i które przez organ właściwy zostały uznane za udowodnione.

W zakresie sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, stwierdzono, że:

1. W sprawozdaniu rocznym MRPiPS-3 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2025 r. zamieszczonym w CAS na dzień kontroli stwierdzono, że:

- w dziale 1 B „*Udzielone świadczenia – zadania własne gmin*” w wierszu 28 „*w tym (z wiersza 27): specjalistyczne usługi opiekuńcze*” wykazano 2 osoby, 274 świadczeń i ich kwotę – 48 785 zł, 2 rodziny i 8 osób w rodzinach” w sytuacji gdy w 2025 r. Ośrodek nie udzielał pomocy w tej formie;

- w dziale 3 „*Powody przyznania pomocy*” w wierszu 16 – w kolumnie 1, 2 i 3 wpisano odpowiednio *ogółem* – 3, *w tym: na wsi* – 3, *liczba osób w rodzinach* – 5 w sytuacji gdy w 2025 r. Ośrodek udzielił pomocy w tej formie ogółem 2 rodzinom, w tym 2 na wsi, a liczba osób w tych rodzinach wynosiła 4.

2. W sprawozdaniu z realizacji programu „*Posiłek w szkole i w domu*” za 2025 r. zamieszczonym w CAS na dzień kontroli stwierdzono, że:

- w dziale IV „*Pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego*” w wierszach 1-5 wykazano w kolumnie *ogółem* 75 dzieci, 9 122 posiłków, koszt posiłku 266 150, z tego środki własne 121 150, dotacja 145 000, w tym na wsi (kolumna 3) odpowiednio te same wartości, w sytuacji gdy Ośrodek w 2025 r. nie udzielał pomocy dzieciom bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.

Ośrodek w dniu 24.02.2026 r. dokonał korekty sprawozdania w ww. obszarach. Nadal część sprawozdania dotycząca specjalistycznych usług opiekuńczych – Dział 1B, wiersz 28, w którym wykazano kolejno wartości: 2, 274, 52 205, 2, 8 jest niezgodna ze stanem faktycznym. Ośrodek w okresie objętym kontrolą nie udzielał pomocy w tej formie.

W odniesieniu do wyżej wymienionych nieprawidłowości stwierdzić należy, że dane zawarte w sprawozdaniach nie są spójne ze stanem faktycznym. Sprawozdawczość przekazywana do Wojewody powinna być sporządzana w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach winny być wykazywane dane zgodne ze stanem faktycznym (art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej).

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy na podstawie specustawy stwierdzono, że:

1. W podstawie prawnej decyzji administracyjnej Nr 1/1UKR/2025 z dnia 22.05.2025 r. przyznającej zasiłek celowy z przeznaczeniem na całodienne wyżywienie powołano art. 36 pkt 2 lit. j ustawy dotyczący świadczenia niepieniężnego – posiłku, a w podstawie prawnej decyzji Nr 2/2UKR/2025 z dnia 30.06.2025 r. przyznającej zasiłek celowy specjalny z przeznaczeniem na całodienne wyżywienie powołano art. 39 ustawy dotyczący zasiłku

⁹ dalej „Zasady”

celowego oraz wyżej powoływany art. 36 pkt 2 lit. j dotyczący świadczenia niepieniężnego – posiłku.

Artykuł 107 § 1 k.p.a., analogicznie jak w sprawach dotyczących przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na pokrycie strat powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej osobom poszkodowanym w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r., określa, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się, m. in. podstawa prawna, która powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego i prawa procesowego oraz aktów normatywnych o charakterze wewnętrznym. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.
2. Rozpoczęcie realizacji decyzji administracyjnej przed jej doręczeniem stronie w sprawach dotyczących usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Ustalenie odpłatności za 1 godzinę usługi opiekuńczej świadczonej w 2026 r. w wysokości 1 godziny obowiązującej w 2025 r. oraz błędne ustalenie odpłatności za 1 godzinę specjalistycznej usługi opiekuńczej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Błędne ustalenie dochodu osoby samotnie gospodarującej oraz ustalenie dochodu rodziny w oparciu o dokument niewskazujący miesiąca, z którego pochodzi dochód.
5. Brak zmiany decyzji administracyjnej w sytuacji braku realizacji usług w wymiarze uzgodnionym ze Stroną i wskazanym w wydanej w tym zakresie decyzji administracyjnej wiążącej organ.
6. Nierzetelne sporządzenie zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego.
7. Brak doręczenia stronie zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz błędny sposób doręczenia stronie decyzji administracyjnej.
8. Nierzetelne sporządzenie wezwania kierowanego do strony.
9. Nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych dotyczących udzielenia pomocy osobom poszkodowanym w wyniku klęski żywiołowej i pomocy obywatelom Ukrainy ze statusem UKR.
10. Nierzetelne sporządzanie sprawozdań.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Podjąć działania zmierzające do realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.
Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy.
Termin wykonania: do dnia 31 października 2026 r.
2. Realizację decyzji administracyjnej przyznającej usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi rozpoczynać po jej doręczeniu/ogłoszeniu stronie, za wyjątkiem sytuacji określonych w art. 50a ustawy.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.

3. Odpłatność za 1 godzinę usługi opiekuńczej ustalać zgodnie z obowiązującą w tym zakresie Uchwałą Rady Gminy Świdnica, a odpłatność za 1 godzinę specjalistycznej usługi opiekuńczej dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustalać w oparciu o przepisy rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
Podstawa prawna: art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej w związku z art. 6 i 8 k.p.a. oraz z § 4 ust. 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Dochód rodziny ustalać zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy oraz w oparciu o dokument potwierdzający wysokość dochodu z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, a w przypadku utraty dochodu z miesiąca złożenia wniosku. W przypadku uzyskania jednorazowego dochodu należnego za dany okres, kwotę tego dochodu uwzględniać w dochodzie osoby lub rodziny przez okres, za który uzyskano ten dochód.
Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 oraz ust. 12 w związku z art. 107 ust. 5b ustawy.
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Usługi opiekuńcze realizować w wymiarze uzgodnionym ze Stroną i wskazanym w decyzji administracyjnej wiążącej organ. W sytuacji zaistnienia okoliczności mających wpływ na wymiar pomocy i ustaloną za nią odpłatność dokonywać, po uprzednim zawiadomieniu Strony zmiany/uchylenia decyzji w tym zakresie.
Podstawa prawna: art. 110 w związku z art. 61§ 4, art. 155 i art. 163 k.p.a. oraz art. 14 ustawy.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego sporządzać w sposób rzetelny, z zachowaniem elementów określonych w k.p.a.
Podstawa prawna: art. 61§ 1 oraz art. 10 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
7. Wszelkie pisma, w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego i decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi. W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia O wszczęciu postępowania administracyjnego z urzędu lub na żądanie jednej ze stron zawiadamiać wszystkie osoby będące stronami w sprawie.
Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 2, art. 46 k.p.a., w związku z art. 61§ 4 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
8. Wezwanie kierowane do strony sporządzać w sposób rzetelny, z zachowaniem elementów określonych w k.p.a.
Podstawa prawna: art. 54 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
9. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania oraz mające zastosowanie w sprawie wewnętrzne akty o charakterze normatywnym. W podstawie prawnej decyzji wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu. Uzasadnienie faktyczne i prawne decyzji formułować ze szczególną dbałością o rzetelne i prawidłowe przywoływanie w nim przepisów prawa. Ma ono

wyjaśniać podstawę prawną decyzji. Dlatego też należy przywoływać w nim treść obowiązujących przepisów prawa, które legły u podstaw wydania decyzji w tym treść obowiązujących w dacie wydania decyzji, publikowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji „Zasad”. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno być sformułowane ze szczególną dbałością o poprawność zawartych w nim danych, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji i które przez organ właściwy zostały uznane za udowodnione.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4 i 6 oraz art. 18 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 110 ustawy.

Termin realizacji: na bieżąco.

10. Sprawozdawczość przekazywaną do wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny.

W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.

Podstawa prawna: art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Świdnica, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Chojnacka
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Świdnica

2. A/a